

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.737/12/2024.

A tanács tagjai: Dr. Fáry Zoltán közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos, Dr. Csapláros Ágnes közbeszerzési biztos

A kezdeményező: Nemzeti Fejlesztési Központ
Budapest, Wesselényi u. 20-22.

A kezdeményező képviselője: Dr. Mészáros Karina kamarai jogtanácsos

Az ajánlatkérő: Jánosháza Város Önkormányzata
Jánosháza, Batthyány u. 2.

Az ajánlatkérő képviselője: Krizmanich Gergely állami közbeszerzési
szaktanácsadó

A beszerzés tárgya, értéke: Elektromos autók beszerzése, 23.622.047.-Ft

Az eljárás EKR azonosítószáma: EKR002005782023

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a kezdeményezés első eleme tekintetében megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 28. § (2) bekezdés első mondatára és a Kbt. 46. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 28. § (1) bekezdés első mondatát, a második kezdeményezési elem körében a Kbt. 2. § (1) bekezdésére és a Kbt. 69. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 36. § (2) bekezdését, az ötödik kezdeményezési elem körében a Kbt. 58. § (3) bekezdését, ezt meghaladóan a jogsértés hiányát állapítja meg.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozattal szemben a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárás megindítását megelőzően – nyilatkozata szerint – személyesen, illetve telefonon – elektromos gépjárműre vonatkozó indikatív ajánlatot kért, amelynek alapján indikatív ajánlatot nyújtott be

- az Interat Kft. (gépjármű: Opel Mokka, ajánlati ár: bruttó 15.957.000.-Ft),
- a Hovány Prémium Automotive Kft. (gépjármű: Mercedes Benz EQA 250, ajánlati ár: nettó 22.943.708.Ft) és
- a CarNet Riegler Kft. (gépjármű: Mazda - MX-30 e-Skyactiv EV Makoto Urban Expression, ajánlati ár a két gépjárműre összesen bruttó 32.418.460.-Ft).

2. Az elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) a tárgyi közbeszerzés előkészítése körében az ajánlatkérő az alábbi adatokat rögzítette:

„Tárgyi eljárás becsült értéke (nettó értékben) 23 622 047 HUF

Becsült érték meghatározására alkalmazott módszer: A beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás [...]

Rendelkezésre álló fedezet (nettó értékben) 23 622 047 HUF”.

3. Az ajánlatkérő a 2023. december 5-én feladott, a Közbeszerzési Értesítő 2023/237. számában 25031/2023. iktatószámom 2023. december 7-én közzétett ajánlattételi felhívással (a továbbiakban: felhívás), a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti értékhatárba tartozó nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott árubeszerzés tárgyában. A felhívás az alábbi, jelen jogorvoslati eljárás szempontjából lényeges előírásokat tartalmazta:

„II.1.4) A közbeszerzés rövid ismertetése: A közbeszerzés rövid ismertetése: 2 darab új (nem használt, azonos márkájú és típusú) tisztán elektromos meghajtással rendelkező személygépjármű (M1 kategória) beszerzése adásvételi szerződés keretében. A részletes felszereltségi követelményeket a közbeszerzési műszaki leírás tartalmazza. A 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése alapján amennyiben bármely közbeszerzési dokumentum a szerződés tárgya vonatkozásában meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra utal, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra hivatkozik, az ilyen hivatkozás kizárólag a szerződés tárgyának kellően pontos és érthető leírását szolgálja. Ajánlatkérő minden esetben a műszaki leírásban szereplő megjelöléssel egyenértékű terméket is elfogad.

II.2.4) A közbeszerzés mennyisége: Adásvételi szerződés keretében 2 db teljesen megegyező tisztán elektromos meghajtással rendelkező személygépjármű (M1 kategória) szállítása és 4üzembe helyezése a műszaki leírásban rögzítettek szerint. Nyertes ajánlattevő kizárólag új személygépjármű szállítására tehet ajánlatot, azaz nyertes ajánlattevő olyan személygépjármű szállítására köteles, amelynek fogalomba hozatalára nem került sor és a járművet tesztjárműként sem alkalmazták. Technikai adatok:

Ajtók száma 4 vagy 5

Ülések száma min 5

Hossz [mm] maximum 4500

Szélesség [mm] max 2100

Magasság [mm] max 1600

Tengelytáv [mm] max 2700

Hasmagasság [mm] min 130

Gumiméret 215/55R18
 Csomagtartó [l]min 340
 Maximális teljesítmény [kW]min 100
 Maximális nyomaték [Nm] min 260
 Akkumulátor kapacitás [kWh] min 35
 Maximális sebesség [km/h]
 Fogyasztás WLTP kombinált kWh/100km] max 20
 Hatótáv WLTP kombinált [km] min 200
 Külső: LED nappali menetfény
 Adaptív LED fényszórók LED hátsó lámpák
 Inteligens kulcs nélküli nyitás
 Ablaktörlőbe épített mosó
 Elektromosan állítható tükör
 Tükörbe épített irányjelző
 Fényszórómosó
 Fűthető és elektromosan behajtható tükör
 Sötételő külső visszapillantó tükör
 A „2021-2027 Széchenyi Terv Plusz” Arculati kézikönyvében foglaltak szerinti feliratozás
 legyártásának és felhelyezésének vállalása
 Belső:
 Érintő kijelző min 8”-os színes TFT központi kijelző
 Projektoros HUD min 7”-os kijelző a műszerfalban
 Fedélzeti számítógép
 LED belső világítás
 Automata A/C
 Audio és Bluetooth kapcsolók a kormányon
 Középső kartámasz elöl
 Keret nélküli, automatikusan sötételő belső tükör
 Ablaktörlő jégtelenítő
 Motorindító gomb
 Fűthető ülések elöl
 Bőr kormánykerék
 Bőr váltókar gomb
 Elektromos kézifék és Auto Hold funkció
 Magasságban állítható vezető oldali ülés
 Magasságban állítható utas oldali ülés
 Kesztyűtartó világítás
 60:40 arányban dönthető hátsó üléstámla
 Elektromos ablakok
 Biztonság: Oldal és függönylégzsákok, vezető oldalon térd légzsák
 Központizár
 Automatikusan záródó ajtók (elindulás után)
 Emelkedőn elindulást segítő rendszer
 Immobilizer Defektjavító készlet
 Vezető éberség figyelő
 Vészfék asszisztens - gyalogos védelem
 Holttérfigyelő rendszer
 Táblafelismerő rendszer
 Sávelhagyásra figyelmeztető rendszer + sávtartó rendszer
 Távolsági fényszóró vezérlés
 Fény és esőérzékelő

Tolatókamera
 Tolatóradar
 Parkolóradar elől
 E-Call Keréknyomás ellenőrző rendszer
 Riasztó
 Egyéb felszereltség: Navigáció USB & 12V-os csatlakozó
 Rádió DAB
 Bluetooth Telefontükrözés
 Elektromos dugalj (150W)

Garancia: Eladó a Gépjárművekre az ajánlattétel keretében megajánlott gépjárművekre vonatkozó, de legalább 3 év vagy 100 000 km mértékű gyártói garancia biztosítására köteles.

II.2.5) Értékelési szempontok Az alábbi értékelési szempontok

[] Minőségi szempont (1) (1) (1) () Költség szempont (1) (1) (x) Ár szempont (1) –
 Megnevezés: Összesített nettó ajánlati ár (2 db gépjármű) (nettó Ft) / Súlyszám:

II.2.7) A szerződés, keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer időtartama
 Időtartam hónapban: vagy napban: 180 vagy Kezdés: (éééé/hh/nn) / Befejezés: (éééé/hh/nn) A
 szerződés meghosszabbítható () igen (x) nem [...]

II.2.13) További információ Ajánlatkérő az ajánlatokat a Kbt. 76. § (2) bekezdés a) pontja alapján a legalacsonyabb ár kiválasztása alapján értékeli, tekintettel arra, hogy az ajánlattéli szakasz közbeszerzési dokumentumaiban és műszaki leírásaiban, valamint a szerződés-tervezeteken az elvárt minőségi és műszaki követelményeknek konkrétan meghatározásra kerülnek majd, valamint az ajánlattételi felhívással egyidejűleg megküldésre kerülő szerződés-tervezetben meghatározott feltételek teljesítése esetén az áru megfelel Ajánlatkérő igényeinek, további minőségi és műszaki jellemzők nem befolyásolják a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását.

VI.3. 9) További információk: 2.A Kbt. 75. § (2) bek. e) pont alkalmazandó.”

4. A közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírásban az alábbi előírások szerepeltek:

„Műszaki leírás 2 darab azonos típusú tisztán elektromos meghajtással rendelkező személygépjármű az alábbi műszaki paraméterekkel:

Elvárt paraméterek

Technikai adatok:

Ajtók száma 4 vagy 5

Ülések száma min 5

Hossz [mm] maximum 4500

Szélesség [mm] max 2100

Magasság [mm] max 1600

Tengelytáv [mm] max 2700

Hasmagasság [mm] min 130

Gumiméret 215/55R18

Csomagtartó [l]min 340

Maximális teljesítmény [kW]min 100

Maximális nyomaték [Nm] min 260

Akkumulátor kapacitás [kWh] min 35

Maximális sebesség [km/h] Fogyasztás WLTP kombinált kWh/100km] max 20

Hatótáv WLTP kombinált [km] min 200

Külső: LED nappali menetfény

Adaptív LED fényszórók

LED hátsó lámpák

Inteligens kulcs nélküli nyitás

Ablaktörlőbe épített mosó
 Elektromosan állítható tükör
 Tükörbe épített irányjelző
 Fényszórómosó
 Fűthető és elektromosan behajtható tükör
 Sötétedő külső visszapillantó tükör
 A „2021-2027 Széchenyi Terv Plusz” Arculati kézikönyvében foglaltak szerinti feliratozás
 legyártásának és felhelyezésének vállalása
 Belső:
 Érintő kijelző min 8”-os színes TFT központi kijelző
 Projektoros HUD min 7”-os kijelző a műszerfalban
 Fedélzeti számítógép LED belső világítás
 Automata A/C
 Audio és Bluetooth kapcsolók a kormányon
 Középső kartámasz elől
 Keret nélküli, automatikusan sötétedő belső tükör
 Ablaktörlő jégtelenítő
 Motorindító gomb
 Fűthető ülések elől
 Bőr kormánykerék
 Bőr váltókar gomb
 Elektromos kézifék és Auto Hold funkció
 Magasságban állítható vezető oldali ülés
 Magasságban állítható utas oldali ülés
 Kesztyűtartó világítás 60:40 arányban dönthető hátsó üléstámla
 Elektromos ablakok
 Biztonság:
 Oldal és függönylégzsákok, vezető oldalon térd légzsák
 Központizár
 Automatikusan záródó ajtók (elindulás után)
 Emelkedőn elindulást segítő rendszer
 Immobilizer Defektjavító készlet
 Vezető éberség figyelő
 Vészfék asszisztens – gyalogos védelem
 Holttérfigyelő rendszer
 Táblafelismerő rendszer
 Sávelhagyásra figyelmeztető rendszer + sávtartó rendszer
 Távolsági fényszóró vezérlés
 Fény és esőérzékelő
 Tolatókamera
 Tolatóradar
 Parkolóradar elől
 E-Call Keréknyomás ellenőrző rendszer
 Riasztó
 Egyéb felszereltség:
 Navigáció USB & 12V-os csatlakozó
 Rádió DAB
 Bluetooth Telefontükrözés
 Elektromos dugalj (150W)
 Garancia: az ajánlattétel keretében megajánlott gépjárművekre vonatkozó, de Minimum 3 év
 vagy minimum 100.000 km”.

5. Ajánlatot nyújtott be a

- SIEX Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: SIEX Kft.), amely a „Mazda - MX-30 Makoto Urban Expression” gépjárműveket ajánlotta meg, a gépjárművek nettó ajánlati árát pedig 23.425.200.-Ft-ban rögzítette és a
- Nagy Autószervíz Kft., amely a két, általa meg nem határozott gépjármű nettó ajánlati árát 24.999.000.-Ft-ban rögzítette.

6. Az ajánlatkérő a 2024. január 12-én megküldött összegezésében nyertesként a SIEX Kft.-t jelölte meg, míg a Nagy Autószervíz Kft. ajánlatát érvénytelenné nyilvánította az alábbi indokok miatt: „A felhívás VI.3.9) További információk 15. és a Közbeszerzési Dokumentum VIII. 14. Benyújtandó dokumentumok, nyilatkozatok rendelkezése alapján már ajánlattétel keretében szükséges benyújtani a műszaki táblát, mint szakmai ajánlatot. A szakmai ajánlat teljes hiánya az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után. Ajánlattevő az ajánlattétel keretében nem csatolta a műszaki táblát, mint szakmai ajánlatot. [...] A leírtak alapján ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása indokolt a Kbt. 73. § (1) bek. e) pontjai alapján”. Az ajánlatkérő 2024. január 26-án megkötötte a szerződést a nyertes ajánlattevővel.

A kezdeményezés, valamint a kezdeményező nyilatkozatai

7. A kezdeményező a 2024. november 22-én a Kbt. 152. § (1) bekezdés g) pontjára hivatkozással benyújtott kezdeményezésében kifejtette, hogy a beszerzés eredményeképpen megkötött szerződések pénzügyi finanszírozását a TOP_PLUSZ-3.3.2-21-VS1-2022-00013 azonosítószámú projekt támogatási szerződése biztosítja, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) keretében. A 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 8. pontjában foglaltakra – az irányító hatóság feladatait a TOP Plusz vonatkozásában 2024. augusztus 1-től a Nemzeti Fejlesztési Központ látja el. A jogsértések 2024. január 12-én történtek meg, továbbá nyilatkozott, hogy a szabálytalansági eljárást 2024. augusztus 29-én indította meg, amely ténnyel összefüggésben kérte a Kbt. 152. § (2a) bekezdés figyelembe vételét. Ismertette a tényállás releváns elemeit.

8. Az első kezdeményezési elem arra vonatkozott, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 28. § (2) bekezdését. A kezdeményező kifejtette, hogy a Kbt. 28. § (1) bekezdése különös hangsúlyt fektet az ajánlatkérő felelősségére a közbeszerzési eljárás megfelelő alaposságú előkészítése tekintetében, a beszerzés tárgyának és becsült értékének pontos meghatározása érdekében. E felelősségi körben az ajánlatkérő köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése, a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás stb. A Magyar Államkincstár Közreműködő Szervezet (a továbbiakban: KSZ) hiánypótlás keretében kérte az ajánlatkérőt a beszerzés tárgyának becsült értékét alátámasztó teljes körű dokumentáció benyújtására, mely nem teljesült. Hiánypótlásában az ajánlatkérő a következő nyilatkozatot tette: „Ajánlatkérő beszerzési igényének meghatározása során – figyelemmel arra, hogy a beszerzés tárgyának természetéből fakadóan – személyesen felkeresve különböző márkák szalonjait testközelből tekintette meg a fedezet szempontjából releváns gépjárműveket. Ajánlatkérő a piackutatásának alátámasztásaként kizárólag csak az interneten fellelhető nyilvános gyártói prospektusokat tudná csatolni, azonban ezek nyilvánvalóan marketing céllal készülnek, így az eljárás szempontjából releváns adatokat nem tartalmazza.” Annak ellenére, hogy az ajánlatkérő úgy

nyilatkozott, hogy a becsült érték megállapítása körében végzett piackutatása alátámasztásaként csak gyártói prospektusokat tudna benyújtani, később tájékoztató jelleggel indikatív ajánlatokat nyújtott be. Az indikatív ajánlatokban szereplő megajánlott gépjárművek műszaki paraméterei több pontban sem feleltethetők meg azoknak az elvárt műszaki paramétereknek, melyeket a közbeszerzési kiírás tartalmazott. Az ajánlattevők ajánlatukban úgy nyilatkoztak, hogy csak utólagos gyári átalakítás után tudnák biztosítani az előírt műszaki tartalmat (pl.: magasság, de a gumi méret változtatással 1600 mm alá lehet vinni, fényszórómosó, ablaktörlőbe épített mosó, ablaktörlő jégtelenítő, bőr váltókar gomb, elektromos dugalj (150 W) gyárilag nem, de utólagos átalakítással biztosítható). A CarNet Kft. árajánlata 2023. augusztus 30-i és két Mazda MX-30-ról szól bruttó 32.418.460 forintért. A Hovány Prémium Automotive Kft. 2023. szeptember 5-i árajánlata egy Mercedes EQA 250-t tartalmaz bruttó 29.138.509 forintért. Az Opel Interat Kft. 2023. szeptember 13-i árajánlata szerint az Opel Mokka-e ára bruttó 15.957.000 forint lett volna.

9. A kezdeményező szerint a közbeszerzési eljárás előkészítése során a nettó 23.622.047.-Ft (bruttó 29.999.999.-Ft) becsült érték meghatározása nem teljes körűen került dokumentálásra, a rendelkezésre álló iratok nem alkalmasak a becsült érték alátámasztására. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációhoz csatolt műszaki paramétereket tartalmazó műszaki leírás alapján, indikatív árajánlatok bekérésével meg tudta volna határozni a beszerzés tárgyának pontos becsült értékét. Másfelől, ha az ajánlatkérő úgy dönt, hogy piackutatással személyesen, testközelből tekinti meg a fedezet szempontjából releváns járműveket, annak eredményét írásban kellett volna dokumentálnia. A kezdeményező a hiánypótlásában nyilatkozott, hogy a Kbt. 28. §-ának azon előírása megsértését kéri vizsgálni, amely szerint az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. Előadta, hogy a Kbt. 28. § (2) bekezdés a-g) pontjai példálózóan sorolnak fel olyan módszereket, amelyek elfogadhatók a becsült érték meghatározása érdekében lefolytatott vizsgálatnak. Mindez azt jelenti, hogy az itt nem szereplő vizsgálat is megfelelő lehet, amennyiben eleget tesz a bekezdés első mondatának. Ténykérdés, hogy az ajánlatkérő a felsorolás egyik elemét sem választotta, hanem személyes piackutatást végzett, ami álláspontja szerint megfelelő lett volna, amennyiben az ajánlatkérő azt megfelelően dokumentálja, ami azonban teljesen elmaradt.

10. A második kezdeményezési elemnél a kezdeményező ismertette, hogy az ajánlattételi felhívásban az ajánlatkérő előírta a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi ok alkalmazását. Az ajánlattételi határidő lejártáig 2 ajánlat került benyújtásra. A Nagy Autószervíz Kft. ajánlata az ajánlati áron kívül semmilyen más dokumentumot nem tartalmazott, továbbá azt sem jelölte meg, hogy az ajánlati ár milyen típusú, gyártmányú gépjárműre vonatkozik, ezért az ajánlatkérő a benyújtott ajánlatot a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította a szakmai ajánlat teljes hiányára tekintettel. A TOP_Plusz-3.3.2-21 számú Pályázati Felhívás 2.3. A5) 10) e5) pontja rögzíti, hogy kizárólag új jármű beszerzése támogatható, és a járműbeszerzés egyedül hivatalos magyarországi márkakereskedői hálózathoz megengedett. Ennek a feltételnek nem felelt meg a Nagy Autószervíz Kft., ezáltal a közbeszerzési eljárás megnyerése esetén sem lett volna elszámolható a projekt keretében támogatás terhére a társaságtól beszerzett jármű. A céginformáció adatai szerint megállapítható az is, hogy a Nagy Autószervíz Kft. fő tevékenységi köre gépjárműjavítás, - karbantartás (műszaki vizsga, általános autójavítás, alkatrész beszerzés, hibakód kiolvasás, gumiszerelés centrírozás stb.), ajánlatában pedig nem jelölt meg alvállalkozót. A fentiek alapján a Nagy Autószervíz Kft. ajánlata ténylegesen csupán arra volt alkalmas, hogy legyen 2 ajánlat, így a közbeszerzés ne legyen eredménytelen a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja alapján. A kezdeményező szerint a fentiek miatt az ajánlatkérőnek további vizsgálatot kellett volna végeznie/kezdeményeznie az összeférhetlenség, illetve a

verseny tisztaságának megőrzése érdekében. Az ajánlatkérőnek különös figyelmet kellett volna fordítania a közbeszerzési eljárás jogszabályoknak megfelelő lefolytatására, mivel közpénzzel gazdálkodik és közbeszerzésre köteles. A kezdeményező szerint az ajánlatkérő elmulasztotta alkalmazni a Kbt. 36. § (2) bekezdését a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi elvárás védelme érdekében, ezáltal sérült a verseny tisztasága.

11. A kezdeményező a hiánypótlásában nyilatkozott, hogy a verseny tisztaságának megsértése kivizsgálására az ajánlatkérőnek korlátozottak a lehetőségei, azonban ez nincs is megkövetelve tőle, hiszen a Kbt. 36. § (2) bekezdése alapján kötelessége jelzéssel élni a Gazdasági Versenyhivatalnak, ami lefolytatja a szükséges vizsgálatot. Mivel ez elmaradt, nemcsak a Kbt. 36. § (2) bekezdése sérült, hanem a verseny tisztaságának alapelve is, mivel a közbeszerzést eredménytelenné kellett volna nyilvánítani és új közbeszerzési eljárást indítani, melynek keretében érkezhettek volna új ajánlatok.

12. A harmadik kezdeményezési elem körében a kezdeményező kifejtette, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok bontásakor észlelnie kellett volna, hogy az egyetlen érvényes ajánlatot tevő nettó 23.425.200.-Ft/2 db gépjármű ajánlati ára majdnem pontosan megegyezik az eljárás nem nyilvános becsült összértékével, nettó 23.622.047.-Ft. Az ajánlatkérőnek kötelessége lett volna szükséges intézkedésként írásban rákérdeznie a szembetűnő egyezés okára, és csak ezt követően, a birtokában lévő adatok és információk alapján dönthetett volna arról, hogy az érintett ajánlattevő a közbeszerzési eljárás során megsértette-e a verseny tisztaságát. A becsült érték összegével majdnem teljesen megegyező összegű nyertes ajánlat ténye önmagában olyan körülményként lett volna értékelendő, amely felveti a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás gyanúját, különös tekintettel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi elvárás tükrében. Az ajánlatkérő nem tette meg a szükséges intézkedéseket, ezért a Kbt. 2. § (1) bekezdésére tekintettel megsértette a Kbt. 36. § (2) bekezdését, ezáltal sérül a verseny tisztasága. A kezdeményező a hiánypótlásában idézte a Kbt. 71. § (1) bekezdését, majd kifejtette, hogy a becsült érték dokumentálása erősen hiányos, ezáltal nem ellenőrizhető, hogy a becsült érték meghatározása milyen adatok alapján történt. Az ajánlattételi felhívás és a közbeszerzési dokumentumok sem tartalmazzák a becsült értéket. Megállapítható azonban az is, hogy a nyertes ajánlatban megjelölt ár és a becsült érték különbsége mindösszesen 196.847.-Ft, ami az ellenszolgáltatás nagyságrendjére tekintettel igen kis mértékű. Az eltérés oka lehet a becsült érték pontos meghatározása – ami a korábban kifejtettek miatt nem támasztható alá – továbbá a becsült érték ajánlattevő tudomására jutása, ami viszont ellentétes a verseny tisztaságának biztosítására vonatkozó követelménnyel. Az eljárás tisztaságát súlyosan sértő cselekmény általa vélelmezett elkövetése – melyet megalapozhat a becsült érték egyik potenciális érdeklődő tudomására jutása – az eljárás eredménytelenné nyilvánításának jogalapja lehet a Kbt. 75. § (2) bekezdésének c) pontja alapján.

13. A negyedik kezdeményezési elem körében a kezdeményező kifejtette, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban és az ajánlattételi felhívás II.2.5) pontjában rögzítettek szerint a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját határozta meg a Kbt. 76. § (2) bekezdésének a) pontja alapján. A II.2.13) pont rögzíti, hogy az ajánlattételi szakasz közbeszerzési dokumentumaiban és műszaki leírásaiban, valamint a szerződéstervezetben az elvárt minőségi és műszaki követelmények konkrétan meghatározásra kerülnek majd, valamint az ajánlattételi felhívással egyidejűleg megküldésre kerülő szerződés-tervezetben meghatározott feltételek teljesítése esetén az áru megfelel az ajánlatkérő igényeinek, további minőségi és műszaki jellemzők nem befolyásolják a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását. A legalacsonyabb ár, mint értékelési szempont választása esetén elengedhetetlen a részletes, objektív, műszaki-szakmai szempontok szerint elkészített indokolás, amit sem az

ajánlattételi felhívás, sem a közbeszerzési dokumentáció nem tartalmaz. A fentiek miatt az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdésébe ütköző módon határozta meg az értékelési szempontot azzal, hogy a legalacsonyabb árat alkalmazta egyedüli értékelési szempontként.

14. A kezdeményező a hiánypótlásában nyilatkozott, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 76. (5) bekezdésének azon fordulatát sértette meg, mely szerint az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. Kérte figyelembe venni, hogy az ajánlatkérő ezzel kapcsolatosan nyilatkozott ugyan az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentációban, azonban mivel nem támasztotta alá műszaki-szakmai szempontok alapján felépített indokolással, nem alkalmazhatta volna jogszerűen a legalacsonyabb árat mint egyedüli értékelési szempontot.

15. Az ötödik kezdeményezési elem körében nyilatkozott a kezdeményező, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként az ajánlattevők rendelkezésére bocsátotta a műszaki leírás részét képező műszaki paramétereket tartalmazó táblázatot és specifikációt. Ismertette az ajánlatkérő KSZ megkeresésére adott nyilatkozatát. Eszerint a megtekintett gépjárművek közül az ajánlatkérő számára ár érték arányban a Mazda MX-30 MAKOTO felelt meg, azonban biztosítva a megfelelő versenyt, a műszaki paramétereket tágan határozta meg. Az ajánlatkérő szerint más gyártók termékei is megfeleltek az előírásnak, különösképpen, de nem kizárólagosan: Volvo EX30, BYD ATTO 3, Kia Niro, Hyundai Ionic 5, Hyundai Kona, Mercedes Benz EQA stb., azonban az előzőek közül egyes típusok olyan mértékben haladták meg a támogatási szerződésben szereplő fedezetet, hogy értelmét sem látta szükös fedezetéhez képest nagyságrendekkel magasabb becsült érték meghatározásának. A kezdeményező kérte figyelembe venni, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint 7 gazdasági szereplő érdeklődött az ajánlattételi felhívás iránt, azonban csupán 2 ajánlat érkezett, melyből az egyik szakmai ajánlat hiányában érvénytelen volt. Az érdeklődők és az érvényes ajánlatot tett gazdasági szereplők száma közötti nagy eltérés is alátámasztja, hogy az ajánlattételi felhívásnak a piacon egyetlen termék felelt csak meg. Az eljárásban megadott műszaki paraméterek túlságosan egzakt módon kerültek meghatározásra, mely alkalmas lehetett egy adott típusú autó beazonosítására, ami versenytorzító hatást eredményezhetett az eljárásban. Nyilatkozott a kezdeményező, hogy a közreműködő szervezet megküldte az eljárás részét képező műszaki leírást 5 különböző márkakereskedésnek (Renault-Dacia, Toyota, Peugeot, Opel, BYD) ajánlattétel céljából, továbbá kérte, hogy amennyiben a specifikációnak megfelelő gépkocsira vonatkozó árajánlatot nem tudnak küldeni, erről is jelezzenek vissza, lehetőség szerint megjelölve azon paramétereket, melyekkel az általuk forgalmazott gépjármű nem rendelkezik. Az 5 márkakereskedéstől 4 ajánlat érkezett, de ezek közül egyik márkakereskedés sem tudott a közbeszerzési eljárás szerinti műszaki paramétereknek megfelelő gépjárművet biztosítani, így tényleges ajánlatokat nem tudtak benyújtani. Az ajánlattevők a következő paramétereket jelölték meg, melyekkel az általuk forgalmazott gépjárművek a műszaki leírásban elvárt paramétereknek nem felelnek meg: magasság, tengelytáv, gumiméret, esőérzékelő, hasmagasság, vezetőoldali térdlégzsák, külső és belső felszereltség (több tétel vonatkozásában), ablaktörlő jégtelenítő, min. 7"-os kijelző a műszerfalban stb. A megkeresett márkakereskedések közül az egyik kereskedés egyedi gyári rendelésre, 2-3 hónapos szállítási idővel tudott volna az eljárásban elvárt műszaki paraméterekkel rendelkező autót biztosítani.

16. Véleménye szerint az ajánlatkérő által benyújtott indikatív ajánlatok alapján megállapítható, hogy az ezekben megajánlott gépjárművek műszaki paraméterei több pontban sem feleltethetők meg azoknak az elvárt műszaki paramétereknek, melyeket a közbeszerzési

kiírás tartalmazott. Hivatkozott arra, hogy az ajánlattevők ajánlatukban úgy nyilatkoztak, hogy csak utólagos gyári átalakítás után tudnák biztosítani az előírt műszaki tartalmat (pl.: magasság, de a gumi méret változtatással 1600 mm alá lehet vinni, fényszórómosó, ablaktörlőbe épített mosó, ablaktörlő jégtelenítő, bőr váltókar gomb, elektromos dugalj (150W) gyárilag nem, de utólagos átalakítással biztosítható; keret nélküli, automatikusan sötétedő belső tükör). A kezdeményező szerint az ajánlatkérő a műszaki tartalmat a Kbt. 58. § (3) bekezdésébe ütköző módon határozta meg, mely indokolatlanul korlátozta a versenyt a közbeszerzés során.

17. A kezdeményező hiánypótlásában idézte a felhívás II.2.4) pontjában szereplő, ajánlatkérő elvárásaként közölt „technikai adatokat”, az elvárt „Külső”, „Belső”, „Biztonság”-ra vonatkozó tulajdonságokat. Ezt követően kifejtette, hogy ez a lista túl részletesnek tekinthető, különös tekintettel arra, hogy a KSZ által elvégzett piackutatás is azt támasztja alá, hogy a piac jelentős része (5 márkakereskedés) nem tud az ajánlattételi felhívásnak mindenben megfelelő járművet biztosítani. Ezen vizsgálat alapján a következő kör tekinthető túlzónak, a versenyt indokolatlanul korlátozónak:

- magasság
- tengelytáv
- kerékméret
- gumiméret
- esőérzékelő
- hasmagasság
- vezetőoldali térdlégzsák
- külső és belső felszereltség
- riasztó
- fényszórómosó
- sötétedő külső visszapillantó tükör
- keret nélküli belső tükör
- ablaktörlő jégtelenítő
- magasságban állítható utas oldali ülés
- min. 7”-os kijelző a műszerfalban.

18. A kezdeményező kérte a jogsértés megállapítását.

Az ajánlatkérő észrevételei

19. Az ajánlatkérő kérte a jogsértés hiányának a megállapítását.

20. Az első kezdeményezési elem körében nyilatkozott, hogy ár érték arányban a Mazda MX-30 MAKOTO felelt meg pl. a japán autók minőségét és megbízhatóságát is figyelembe véve. Természetesen biztosítva a megfelelő versenyt, a műszaki paramétereket tágran határozta meg. Állította, hogy más gyártók termékei is megfeleltek az előírásnak, különösképpen, de nem kizárólagosan: Volvo EX30, BYD ATTO 3, Kia Niro, Hyundai Ionic 5, Hyundai Kona, Mercedes Benz EQA, stb, azonban az előzőek közül egyes típusok olyan mértékben haladták meg a támogatási szerződésben szereplő fedezetet, hogy nem látta értelmét a szűkös fedezetéhez képest nagyságrendekkel magasabb becsült érték meghatározásának. A felelős pénzgazdálkodás elve értelmezése szerint azt is jelenti, hogy a gépjármű beszerzésének célja nem a fényezés, illetve presztízs beszerzés megvalósítása, hanem a feladat ellátásához szükséges legjobb ár-érték arányú termék beszerzésének megvalósítása. Ezen okból pénzügyileg elérhetetlen termékekre internetes árak ismeretében indikatív ajánlatkérést sem intézett. Mivel az ajánlattevőket nem tudja befolyásolni és presszionálni atekintetben, hogy ajánlatot nyújtsanak be, az eljárás címének teljesen általánosat határozott meg, ennek ellenére

csupán 7 gazdasági szereplő jelezte érdeklődését az eljárás iránt. Az ajánlatkérő előadta, hogy a piackutatásának „alátámasztásaként” kizárólag az interneten fellelhető nyilvános gyártói prospektusokat tudná csatolni, azonban ezek nyilvánvalóan marketing céllal készülnek, így az eljárás szempontjából releváns adatokat nem tartalmazzák. A becsült érték alátámasztásaként benyújtott Mazda MX-30 MAKOTO esetében is csak a dunántúli régióban 6 márkakereskedés található, nem beszélve azon gépjármű flotta kereskedőkről, akik új autó értékesítéssel foglalkoznak.

21. Idézte a Kbt. 28. (2) bekezdését és az ott ismertetett, becsült érték meghatározására szolgáló módszereket. Nem értelmezhető szerinte a KSZ azon állítása, mely szerint ellentmondás van az ajánlatkérő gyártói prospektusok, valamint indikatív ajánlatok tekintetében adott válaszában. A két válasz nem is ugyanazon kérdéskörre vonatkozott, az ajánlatkérő a gyártói prospektusokat értelemszerűen nem tekintheti relevánsnak, éppen ezért csatolt indikatív ajánlatokat, illetve tekint meg gépjárművet, tájékozódik az interneten. A módszerek nem kizárják, ellenkezőleg: kiegészítik egymást. A pályázat benyújtásakor feltérképezte a forrásigényt, és ezáltal nyújtotta be felelős gazdálkodás keretében a gépjárművekre vonatkozó támogatási igényét. Az eljárásban nem a fedezet alapján határozta meg a becsült értéket, hanem a fedezet-forrás már egy előre elvégzett kutatás alapján lett nagyságrendileg meghatározva, már jóval a közbeszerzési eljárás megindítását megelőzően. Az ajánlatkérő a pályázati célnak megfelelő, az elfogadható minőségi szintű szolgáltatást biztosító személygépjármű kategória irányára alapján határozta meg a becsült értéket, a kifejezetten prémium kategória vizsgálata felelős pénzgazdálkodás szempontjából nem volt cél. Természetesen prémium kategóriába tartozó gépjárműre is lehetett volna szakmailag megfelelő ajánlatot tenni, nagy eséllyel azonban annak árfekvése tekintettel az eljárás fedezetihiány miatt eredménytelen lett volna. Ezt követően kijelentette, hogy a becsült érték valós. Állította, hogy végezhetett volna további számításokat, arányosításokat e tekintetben, további dokumentumokat generálhatott volna az egyes gyártók felületeiről, azonban az a becsült érték nagyságrendjén nem változtatott, ezáltal az eljárásrend meghatározását sem befolyásolta volna, márpedig a becsült érték meghatározásának kizárólag az eljárásrend helyes megválasztása érdekében van jelentősége. A kezdeményező azon állítását, mely szerint az indikatív ajánlatok több pontban sem feleltethetők meg az elvárt paramétereknek, nem részletezte és indokolta. Amennyiben pedig néhány kisebb felszereltségi tétel esetlegesen el is tér, az az összehasonlíthatóságot nagyságrendileg nem érintő eltérést jelent, összhangban fentebb írtakkal az eljárás lefolytatására kihatással nem lett volna, az eljárásrend kialakítását nem befolyásolta volna. Állította, hogy a kezdeményező nem adta indokát annak, hogy miért probléma, ha valamely ajánlattevő utólagos gyári átalakítás útján felelhet meg az elvárt műszaki tartalomnak. A lényeg, hogy eredeti, a gyár által minőségbiztosított átalakítás útján, a beszerzési igénynek megfelelő szakmai ajánlatot tudtak volna tenni az ajánlattevők, már csak azért is, mert egyik meghatározott paraméter esetén sem szűkítette az ajánlatkérő az elvárást azzal, hogy kizárólag gyári kivitelű megajánlást fogad el.

22. A második kezdeményezési elem esetében rögzítette, hogy előírta a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi okot. A kógens Kbt. nem írja elő, hogy az ajánlatoknak érvényesnek, vagy bármilyen jellemzővel, minőséggel bírónak kell lennie e tekintetben. Azt az utóellenőrzés során is jelezte, hogy nem értelmezhető a kógens Kbt. alapján a KSZ hiánypótlási felhívásában tett azon kijelentése, mely „ténylegesen egy ajánlat érkezett”. Megállapította, hogy legalább 2 ajánlat beérkezett az eljárásban, ezáltal a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pont szerinti eredménytelenségi ok alkalmazása nem áll fenn. Azzal követett volna el jogsértést, amennyiben az eljárást eredménytelenné nyilvánítja, jogtalanul hátrányos helyzetbe hozva a nyertes ajánlattevőt. Kiemelte, hogy amennyiben az ajánlattevő kizárólag a szakmai ajánlatot képező dokumentumot csatolja, úgy részére megnyílik a hiánypótlási

felhívás kibocsátásának és teljesítésének lehetősége. Tehát az ajánlattevő kizárólag a szakmai ajánlatra vonatkozó rendelkezések tekintetében tévedett és ez eredményezte azt, hogy elveszítette a hiánypótlás lehetőségét. Az ajánlatkérő szerint nem merült fel olyan körülmény, amely további vizsgálatot generált volna (pl. lehet az ajánlattevő csak nem vette figyelembe ajánlatkérő előírását és úgy gondolta, hogy hiánypótlásnak van helye az eljárásban). Megjegyezte, hogy nem is áll rendelkezésére olyan eszköz, jogintézmény, amely a szóban forgó kérdés irányába mutatna.

23. Előadta, hogy a kezdeményező a pályázati felhívásra hivatkozik, miszerint kizárólag hivatalos magyarországi kereskedőtől megengedett a gépjármű beszerzés. Állította, hogy az ez ügyben tett kezdeményezői megállapításokban keverednek a kógens Kbt. és a tőle teljes független támogatáspolitikai előírások. Ezzel szemben fel sem merülhetett, hogy az ajánlatkérő egy pályázati felhívás előírása alapján tekintsen egy benyújtott ajánlatot ún. „nem létezőnek” és be nem nyújtottnak, alkalmazva ezzel a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pont szerinti eredménytelenségi okot. Ezesetben az ajánlatkérő a kógens Kbt. előírásait semmibe véve hozott volna teljesen jogszerűtlen döntést. Kiemelte, hogy a pályázati felhívás kizárólag magyarországi hivatalos kereskedőkre vonatkozó előírása közbeszerzési jogi szempontból súlyosan versenykorlátozó, illetve uniós jogot sértene, amennyiben azt az ajánlatkérő kedvezményezett felhívásában érvényre akarná juttatni, tekintettel a Kbt. 3. § 10. pontjára, valamint a 3. § 1. pontjára.

24. Az ajánlatkérő esetleges további vizsgálatának szükségességét tekintve kifejtette, hogy az véleménye szerint nem állt fenn. Nyílt eljárásban bármely gazdasági szereplő tehet ajánlatot, a közbeszerzés tárgyát tekintve gépjárműbeszerzések területén nagyon változó az ajánlattevők közbeszerzési eljárásban és ajánlattételben való jártassága, összehasonlítva pl. az építési beruházások komplex közbeszerzési ajánlataival. Korlátlan mennyiségű belföldi gazdasági szereplő tehetett volna ajánlatot, azonban érdeklődét kizárólag 7 gazdasági szereplő jelzett egyáltalán, annak jelét mutatva, hogy a személygépjárműkereskedelem nem kifejezetten közbeszerzés központú. Ezen gazdasági realitások mellett próbálnak az ajánlatkérők megfelelni közbeszerzési kötelezettségüknek személygépjármű beszerzés tekintetében, nem beszélve a további speciális körülményről, hogy tisztán elektromos gépjármű beszerzésére került sor. Sem a Kbt., sem más közbeszerzési jogszabály nem határozza meg, hogy mi tekintendő ajánlatnak, márpedig tudott, hogy a közbeszerzési jog szigorúan kógens elven szabályozott. A közbeszerzési gyakorlatban, ha a felolvasólap benyújtásra kerül, az már ajánlatnak tekintendő. (A felolvasólap üresen történő benyújtása is ajánlatnak tekinthető jogilag, figyelemmel az EKR rendszer működését.) Azon körülmény, hogy az adott ajánlattevőnek van-e teljesítési szándéka, vagy esetleg piackutatási céllal nyújtott be ajánlatot, az ajánlatkérő által nem ellenőrizhető. Bár a Kbt. nem határozza meg az ajánlat fogalmát, a gyakorlatban annak tekinthető azon dokumentum, melyben az ajánlattevő nyilatkozik arról, hogy részt kíván az eljárásban, valamint megteszi vállalásait, amelyek szerint a megkötendő szerződést képes teljesíteni. Mindezekre tekintettel állította, hogy az ajánlattevő vállalását megadta, mivel a felolvasólapon tett a beszerzés tárgyát tekintve reális ajánlati árat. A beszerzés jellege alapján az ajánlati árat alátámasztó részletes költségvetés e tekintetben nem releváns, - az építési beruházásokkal ellentétben - az egy pár oldalas tájékoztatóval pótolható, alátámasztható lett volna. Álláspontja szerint e tekintetben el kell határozni az ajánlat ill. az érvényes ill. érvénytelen ajánlat fogalmát. Jelen esetben a Nagy Autószervíz Kft. adott be ajánlatot, megtette vállalását, de az ajánlat érvénytelen lett. Ha nem lenne ajánlat, nem is lehetne érvénytelenné nyilvánítani. Létezik ilyen helyzet, pl. mikor az ajánlati kööttség beállta előtt az ajánlattevő visszavonja ajánlatát, vagy ha elkésetten nyújtja be azt. Azon állítás, hogy az ajánlattevő kizárólag gépjármű szervizzel foglalkozik és nem kereskedő, sem lehet érv a tekintetben, hogy nem teljesítési céllal tett ajánlatot. Az ajánlattevő hiánypótlás keretében nyilatkozhatott volna alvállalkozó bevonásáról,

csatolhatta volna a szükséges dokumentumokat. Az ajánlattevő gépjárműekkel kapcsolatos tevékenységet folytat, ellenben bármely - még akár egy jó gazdasági kapcsolatokkal rendelkező építőipari - gazdasági szereplő is tehetett volna ajánlatot, alvállalkozó kereskedő bevonásával, nemhogy egy ún. határterülettel foglakozó, a személygépjármű kereskedelemmel szoros munka és gazdasági kapcsolatban lévő gazdasági szereplő. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a szóban forgó gazdasági társaság tevékenységi körébe bele is tartozik a 4511'08 Személygépjármű, könnyűgépjármű-kereskedelem és 4519'08 Egyéb gépjármű kereskedelem is, de ezen nem elhanyagolható körülmény a nem támogató tanúsítványban, illetve később a kezdeményezésben nem került feltüntetésre. Nem szorul magyarázatra, hogy egy gazdasági társaság nem kizárólag a fő tevékenységi köre szerinti tevékenységeket végzi, sőt olyan tevékenységekre is vállalhat kötelezettséget, amelyek a kötelezettségvállalás időpontjában még csak nem is szerepelnek a tárolt cégkivonatukban, hiszen a tevékenységi kör felvételére kizárólag annak megkezdését követően van kötelezettsége.

25. Idézte az ajánlatkérő a Kbt. 36. § (2) bekezdését, valamint a normaszövegben idézett jogszabályokat. Állította, hogy megvizsgálta a Tptv 11. § (2) bekezdésében, valamint az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglaltakat, és egyértelműen látszott, hogy a felsorolt szignifikáns körülmények egyike sem állt fenn az ajánlattétel keretében. Nemhogy a piaci verseny torzítását eredményező kvázi összehangolt magatartás nem volt látható az ajánlattevők között, hanem egy a benyújtott ajánlat minősége alapján egy tapasztalt, közbeszerzésben járatos gazdasági szereplő, illetve egy más minőségű ajánlatot benyújtó, pl. a szakmai ajánlatra vonatkozó ajánlatkérői előírást sem észrevételező ajánlattevő részvételét észlelte. Nem állt fenn olyan szignifikáns körülmény, hogy pl. mindkét ajánlattevő ugyanazon hiánypótolható hibát „hagyja” benne az ajánlatban, majd az kedvezőbb árú nem nyújt be hiánypótlást. Az összeférhetetlenségi helyzetre semmilyen további kimondottan szignifikáns jel nem utalt, komoly gyanúra okot adó azonosságok, egyezések és szabályosságok sem látszottak, vagyis ajánlatkérő nem tapasztalta, hogy:

- az egyik ajánlattevőtől érkező ajánlat a másik ajánlattevő levelezési cégjelzését, logóját, vízjelét, telefonszámát, faxszámát tartalmazza, vagy egyéb, a másik ajánlattevő ajánlatában szereplő sajátos részt tartalmaz.

- a két ajánlattevő által benyújtott iratokban hasonló hibák, pl. szokatlan vagy azonos helyeken szereplő helyesírási hibák és elírások vannak.

- a két ajánlattevőtől érkező ajánlatok azonos irodai eszközök használatának nyomát viselik.

- a két ajánlattevőtől érkezett ajánlatokból ugyanazon kellékek, mellékletek, igazolások hiányoznak (és ezt nem magyarázza az ajánlatkérés egyértelműségének hiánya vagy egyéb hibája).

- a két ajánlattevőtől érkező ajánlatok az utolsó pillanatban végrehajtott módosításokat, törléseket vagy egyéb fizikai módosításokat tartalmaznak (azonos helyeken vagy azonos módosításokat, amelyeket nem indokol a kiírás változása vagy az ajánlatkérő igényeinek módosulása).

- a két ajánlattevő teljesen egyforma, részleteiben is (indokolatlanul) azonos árakat jelölt meg.

- valamelyik ajánlattevőtől érkező ajánlat kifejezetten hivatkozik a versenytársak ajánlatára.

Hivatkozott a D.69/23/2022. számú döntőbizottsági határozatban foglaltakra, amely két tipikus szignifikációs tényállást mutat be kifejezetten a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja tekintetében:

- az Ajánlatkérő által kiadott Közbeszerzési dokumentumokhoz, mintákhoz képest az ajánlatokban egyező eltérés

- hiánypótlás, árindoklást egyik fél sem teljesíti.

Ezen jellemzők sem mutatkoznak az eljárásban.

Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérőnek nem volt más választása, mint a hiánypótlás nélküli érvénytelenné nyilvánítás, a fenti körülmények jogszerű vizsgálatára sem is volt lehetőség. Versenykorlátozó magatartást megalapozó – hiánypótlott - ajánlat sem állt, állhatott

rendelkezésre. Magatartását tekintve a két ajánlattevő között bármely, a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontnak való megfelelés mesterséges előidőzésére irányuló kapcsolat nem volt fellelhető, erre irányuló bizonyíték nem állt rendelkezésre. Leírtak alapján az ajánlatkérő szerint nem állnak fenn a Kbt. 36. (2) bekezdésben idézett feltételek, mint a rendelkezések nyilvánvaló megsértése, vagy azok bármely feltételezése. A fentebb részletezettek alapján állította, hogy kifejezetten nem nyilvánvaló és bizonyított bármely jogszerűtlen ajánlattevői magatartás, továbbá nem volt megfelelő ok arra, hogy ajánlatkérő bármilyen jogsértést feltételezzon.

26. A harmadik kezdeményezési elem körében kérte figyelembe venni a beszerzés tárgyát. Amennyiben egy nagy értékű és komplex költségvetéssel rendelkező építési beruházásban merül fel nagyfokú egyezőség, egyes tételek, vagy a teljes ár ugyanazon szorzóval történő változtatása egyes ajánlattevők ajánlatai, illetve az árazott költségvetéshez képest, abban az esetben felmerülhet a további vizsgálati kötelezettség. Az árubeszerzések tekintetében azonban, így gépjárműbeszerzés esetén is a piaci fő jellemző az, hogy rövid időintervallumon belül akár még ugyanarra az ajánlati ár megajánlására is sor kerülhet a közbeszerzési eljárásban egy gazdasági szereplőtől, mint annak indikatív ajánlata előkészítési szakában. Az árubeszerzések esetében az ajánlati kötöttség 30 nap. Ezen nagyságrendű, vagy akár pár hónapos időtartam a bontástól visszafelé számítva is eredményezheti azt, hogy nem változik a megajánlott ár az indikatívhoz képest. Véleménye szerint egyáltalán nem utal versenykorlátozó körülményre, hogy valaki „tartja” az árat, amit adott esetben pár héttel előtte megadott, sőt az szűk időintervallumon belül szinte elvárt. Jelen esetben azonban még kisebb különbség is fennállt a becsült érték és az ár között, amely gépjárműbeszerzés esetében teljesen életszerű. Kérte az interneten fellelhető gépjárműkereskedők weboldalán található árkalkulátor (Mazda esetén: <https://www.mazda.hu/konfigurator/>) figyelembe vételét, hiszen azzal gyakorlatilag forintra pontosan meghatározható a tervezett beszerzés értéke már a vásárlást / beszerzést megelőzően. Ehhez nem kell különösebb piackutatási ismeret sem. Másrésztől köztudomású, hogy a gépjármű márkakereskedők új gépjárművek esetén alkalmazott árreése csekély, így a nyereséget később a kötelező szervizek elvégzése során kompenzálják. Csatolta továbbá az általa elvégzett 2024. februári árkalkulációt, amelyet a hivatkozott weboldal alapján készített az eljárást követően.

27. A negyedik kezdeményezési elem körében hivatkozott a közbeszerzési törvényhez készített nagykommentárra (szerkesztette: Dezső Attila, Wolters Kluwer Hungary, Budapest 2021), amely szerint főszabály szerint az ajánlatkérőé a választás lehetősége, és dönthet tisztán áralapú értékelés alkalmazása mellett. A felhívás II.2.13) További információk pontban, illetve a közbeszerzési dokumentumban szerepeltette és indokolta, hogy miért a legalacsonyabb ár értékelési szempontot alkalmazza. A Kbt. nem ír elő olyan kötelezettséget, hogy amennyiben az egyedüli értékelési szempont az ár, akkor azt a felhívásban indokolni kell, ettől is különbözik a részajánlattételi lehetőség kizárásával kapcsolatos információk megadásától. Ennek ellenére kifejezetten az adott ellenőrzési gyakorlat alapján járt el úgy, hogy még a felhívásban indokolta is, hogy miért kifejezetten az ár ez egyetlen értékelési szempont. E körben az alábbiakat vette figyelembe a közbeszerzési eljárás előkészítése során: amennyiben egy közbeszerzési eljárás eredményeként megkötésre kerülő szerződés valamennyi feltétele teljes körűen ismert és meghatározható, és az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, valamint a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja, akkor a legalacsonyabb ár értékelési szempontja is alkalmazható megfelelő indokolás mellett. A legalacsonyabb ár kiválasztásának értékelési szempontját csak utóbbi esetben lehet választani. Azokat a tulajdonságokat, funkciókat, tényezőket, jellemzőket, amelyekkel a megajánlott terméknek, szolgáltatásnak

mindenképpen rendelkeznie kell, nem részszerpontként, hanem minimumkövetelményként írhatja elő ajánlatkérő, melynek nem teljesítése az adott ajánlat érvénytelenségéhez vezethet. Minden más lehetséges minőségi értékelési szempontként előírható paramétert már beszerzési igényként meghatározott, az egyes jellemzők pl. jóállás pedig ipari standard alapján adottak, vagy CE minősítéshez mindenképpen kellenek. Az ajánlatkérőnél nem állt fenn továbbá olyan egyéb körülmény, amely egyéb szempont alkalmazását igazolta volna (pl. előbb teljesítés, jóállás mértéke, a gyártói garanciára tekintettel) mert tekintetben nincs igazolható ajánlatkérői érdek. A teljesítési határidő tekintetében az említett audit tapasztalatok alapján nem volt ajánlott annak értékelési szempontként történő alkalmazása. Jelen esetben ugyanis kifejezetten versenytorzító is lett volna az alkalmazása, tekintettel arra, hogy egy esetleges maximális határidőhöz képesti előteljesítés értékelési szempontként való alkalmazása a TOP-PLUSZ támogatási időszak kezdetén nem volt az ajánlatkérő védhető érdekének tekinthető. A pályázat megvalósítására nem lett volna pozitív kihatással bármilyen előteljesítés ajánlattevői vállalása, nem beszélve a piaci és logisztikai környezet (pl. chiphiány) eredményezte várakozási időkről. Ezért is határozta meg az ajánlatkérő a határidőt 180 napban (fél év). Nem beszélve arról, hogy amennyiben előbb teljesítés pozitív értékelés alá esett volna, versenytorzító módon a készletes autókkal éppen rendelkező kereskedők kerültek volna versenyelőnybe. További releváns minőségi értékelési szempontként a hatótáv, a károsanyag kibocsátás, az egyes felszereltségi szintek, valamint a szerviz távolság alkalmazására került sor gépjárműbeszerzések során, és ismertette, hogy ezek esetében mely okok miatt nem relevánsak. Az ajánlatkérő szerint egy elektromos autó esetében, amelynek minden, az ajánlatkérő által szükségesnek tartott esztétikai és funkcionális, környezetvédelmi és innovatív tulajdonsága, továbbá a teljesítés időpontja meghatározásra került, egyéb értékelési szempont nem merülhetett fel.

28. Kérte figyelembe venni a Döntőbizottság D.109/12/2017. számú határozatát, amely szerint kizárólag az ajánlati ár értékelési szempontként történő meghatározása szempontjából fontos feltétel, hogy további minőségi szempontok ne szolgálják a legelőnyösebb ár kiválasztását. E körben rámutatott arra is a Döntőbizottság, hogy a támogatási szerződés követelményrendszere alapot képezhet minőségi értékelési szempontok előírására. Fentiek alapján könnyű belátni, hogy ajánlatkérő szabályozása teljes körűen megfelelt fenti feltételrendszernek, mivel az ajánlatkérő beszerzési igénye tekintetében további minőségi szempontok nem szolgálták a legelőnyösebb ajánlat kiválasztását, a támogatási szerződés követelményrendszere pedig – ahogy több ízben kifejezetten hivatkozott rá - kimondottan nem képez objektív alapot bármely minőségi értékelési szempont előírására, sőt felszereltség esetében kifejezetten puritán elvárásokat támaszt. Felhívta a figyelmet továbbá a D.532/18/2017. számú döntőbizottsági határozatra is, amely egy a tárgyi beszerzéshez hasonló ügyben keletkezett, ahol is a projekt felhívás szintén nem adott meg az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat, továbbá a Kbt. sem ír elő olyan rendelkezést, amelyet az ajánlatkérőnek a bírálati rendszer meghatározása során alkalmazni kellett volna.

29. Az ötödik kezdeményezés elem esetében kifejtette, hogy számára ár érték arányban a Mazda MX-30 MAKOTO felelt meg különös tekintettel a japán autók minőségét és megbízhatóságát is figyelembe véve. Természetesen biztosítva a megfelelő versenyt, a műszaki paramétereket tágran határozta meg, vagyis más gyártók termékei is megfeleltek az előírásnak, különösképpen, de nem kizárólagosan: Volvo EX30, BYD ATTO 3, Kia Niro, Hyundai Ionic 5, Hyundai Kona, Mercedes Benz EQA, stb, azonban az előzőek közül egyes típusok meghaladták a támogatási szerződésben szereplő fedezetet. Azzal is kifejezetten biztosította volna a megfelelő versenyt, ha kizárólag Mazda MX-30 MAKOTO gépjárműveket megajánló ajánlattevők nyújtottak volna be ajánlatot, azonban a kiírás megfelel további – sajnos sok esetben drágább - típusnak is. A fent említett drágább típusok megajánlása esetén

pathelyzetben találta volna magát, mert nagy eséllyel fedezethiányos lett volna a beszerzése nem teljesítve a projektcélt. Felhívta a figyelmet, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőket nem tudja befolyásolni és presszionálni a tekintetben, hogy ajánlatot nyújtsanak be. Kérte figyelembe venni az általa csatolt három indikatív ajánlatot:

- egyet egy azonos típus tekintetében igazolva, hogy akár más gazdasági szereplő tehetett volna akár a nyertes szakmai ajánlatot képező típusra ajánlatot,
- egyet egy más hasonló árkategóriájú típus tekintetében, igazolva, hogy más típus is megfelel a kiírásnak, végezetül
- egyet drágább árkategóriájú típus tekintetében alátámasztva fentebb írtakat.

30. Hangsúlyozta, hogy semmilyen, kifejezetten a Mazda Motor Corporation japán autógyártó szabadalmára, vagy rá kifejezetten jellemző műszaki megoldásra (pl. Wankel motor) nem történt utalás és elvárás a műszaki tartalomban. Más piacon szereplő ismert autógyártó is megfelelő módon tudta volna teljesíteni az előírásokat, hiszen nem tartalmazott a kiírás semmilyen know-how-t, vagy olyan egyedi paramétert, amelyet bármelyik autógyártó ne tudott volna teljesíteni. A Közbeszerzési Hatóság eljárást megindító hirdetményellenőrzési gyakorlatában tapasztalataink alapján nagy hangsúlyt fektet személygépjárművek beszerzése esetén a mennyiség, műszaki tartalom, beszerzési igény ellenőrzésére, kifejezetten jelen pontban kifogásolt versenyszűkítő műszaki tartalom kiírásának elkerülése végett, megnyugvására a Közbeszerzési Hatóság ezárný észrevételt hiánypótlási felhívásában nem is tett, figyelemmel arra, hogy az egyes paraméterek esetén tág intervallum került meghatározásra. Kérte figyelembe venni, hogy az a fontos, hogy eredeti, a gyár által minőségbiztosított átalakítás útján, a beszerzési igénynek megfelelő szakmai ajánlatot tud tenni ajánlattevő. Márpedig, ha más gyártó is meg tud felelni az elvárt műszaki tartalomnak, akkor nem beszélhetünk versenyt szűkítő paraméterekről. Előadta, hogy a kezdeményezés azon kifogását sem tudja értelmezni, hogy valamely cég kizárólag 2-3 hónapos szállítási időt vállal, tekintettel arra, hogy a szerződés teljesítésének határideje 180 nap volt, amely 6 hónapnak feleltethető meg.

31. A beszerzésre került személygépkocsik tekintetében tett további piackutatása alapján közölte, hogy alábbi hivatkozások és lista alapján a beszerzett autók vételára nagyságrendileg igazodik más ugyanolyan presztízű és kategóriájú gyártó (KIA, Renault) egyenértékű vagy hasonló termékeinek vételárához, a prémium kategóriába (Volvo, Mercedes) tartozók pedig nagyságrendileg drágábbak.

Kia Niro EV	nettó 12.164.566,-Ft /db	https://www.kia.com/hu/vasarlas/konfigurator/#/Felszereltség
Volvo EC40	nettó 17.314.961,- Ft /db	https://www.volvocars.com/hu/build/ec40-electric
Renault Megane	nettó 12.912.598,- Ft/db	https://www.renault.hu/CountriesData/Hungary/images/arlista/megane-etech-electric-price.pdf
Mercedes EQA	nettó 17.943.307,-Ft / db	https://mercedeshovany.hu/storage/model-file/6uvSlhIAEZGXIssoqgiwGQvEUOhix03XTJb7heGa.pdf

A fenti listában szereplő gépjárművek képesek lettek volna megfelelni az ajánlatkérő által meghatározott paramétereknek. Véleménye szerint nem sérül a hatékony pénzfelhasználás követelménye, a piaci ár szempontjából megfelelő ajánlati árat adó gazdasági szereplővel, a beérkezett ajánlatok közül a legolcsóbbal kötött szerződést, következőképpen pénzügyi érdeksérelem okozása sem állhat fenn tekintetében.

32. A kezdeményező azon álláspontját érintően, hogy konkrétan, mely feltételek tekintetében versenykorlátozó a felhívás, nyilatkozott, hogy ezek teljesen általános tulajdonságai egy autónak, azokat a mai korban bármelyik másik szállító teljesíti. A kezdeményezésből az a következtetés vonható le, hogy már a tengelytáv meghatározása versenykorlátozó lenne, mivel a kezdeményező nem közölt olyan bizonyítékokat, hogy ezen paraméterek meghatározása miért lenne versenykorlátozó. A felsoroltak közül egyik sem minősül olyan paraméternek, vagy adott esetben extrának, amely ne lenne elérhető bármely jelenleg kapható gépjárműben.

33. Az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás során nyilatkozott, hogy az indikatív ajánlatok kérése tekintetében személyesen, illetve telefonos úton járt el. Sem hivatalon levél, sem e-mail küldésére és beérkezésére nem került sor, tekintettel arra, hogy szerinte sem a Kbt., sem egyéb támogatással összefüggő jogszabály nem szabályozza az indikatív ajánlatok beszerzésének módját és dokumentálási rendjét.

A Döntőbizottság eljárása, döntése és annak indokai

34. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást 2023. december 5. napján indította, így a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálása esetén a Kbt. e napon hatályos anyagi jogi szabályait kell alkalmazni. A hivatalbóli kezdeményező 2024. november 22. napján nyújtotta be jogorvoslati kérelmét, ezért a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárás lefolytatása tekintetében az ezen utóbbi napon hatályos eljárásjogi rendelkezéseket vette figyelembe.

35. Az első kezdeményezési elem körében a Döntőbizottság azt vizsgálta, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 28. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően dokumentálta-e a közbeszerzés becsült értékének meghatározása során végrehajtott cselekményeit.

36. A Kbt. 28. § (1) – (2) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

(1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet – beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható – védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelés módszerét is.

(2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen

- a) a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
- b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
- c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
- d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
- e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
- f)
- g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

A Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárását – annak előkészítésétől az eljárás alapján kötött szerződés teljesítéséig – írásban köteles dokumentálni.

A Kbt. 145. § (1a) bekezdés d) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban a hiányzó közbeszerzési dokumentumok az ügyfél nyilatkozatával nem pótolhatóak.

37. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a közbeszerzés előkészítésére vonatkozó szabályok közül a Kbt. 28. § (1) bekezdése az ajánlatkérő felelősségévé teszi, hogy közbeszerzési eljárását megfelelő alapossággal készítse elő. Az egyik kiemelten fontos előkészítési cselekmény a közbeszerzés becsült értékének meghatározása, amellyel összefüggésben a Kbt. 28. § (2) bekezdése és a Kbt. 46. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy annak eredményét az ajánlatkérőnek írásban kell dokumentálnia. A Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásra általánosságban irányadó szabályként rögzíti továbbá a Kbt. 145. § (1a) bekezdés d) pontja, hogy a hiányzó közbeszerzési dokumentumok az ügyfél nyilatkozatával nem pótolhatóak.

38. A Döntőbizottság egyetértett a kezdeményezővel abban, hogy az ajánlatkérő nem dokumentálta a jogszabályi előírásoknak megfelelően a közbeszerzés becsült értékének meghatározása során végzett cselekményeket. Az ajánlatkérő az EKR felületén a becsült érték meghatározásának módszere körében azt rögzítette, hogy az „arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás” alapján történt, ugyanakkor az EKR-ben ilyen jellegű szervezetek megbízását, a megbízás feltételeit, a kért műszaki adatokat tartalmazó irat nem fellelhető. A Döntőbizottság továbbá kifejezetten felhívta eljárása során az ajánlatkérőt, hogy csatolja azon dokumentumokat, amelyek alapján a három indikatív ajánlat elkészítésre került, az ajánlatkérő azonban ilyen iratokat nem bocsátott rendelkezésre. A Döntőbizottság álláspontja szerint nem felel meg a Kbt. 28. § (2) bekezdés első mondatában és a Kbt. 46. § (1) bekezdésében foglaltaknak az ajánlatkérő azon eljárása, amikor a becsült érték meghatározása során végzett cselekményeit nem dokumentálja írásban. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a kezdeményezés első eleme körében megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 28. § (2) bekezdés első mondatára és a Kbt. 46. § (1) mondatára tekintettel megsértette a Kbt. 28. § (1) bekezdése első mondatát, mert az írásbeli dokumentálás hiányában nem készítette elő megfelelő alapossággal a közbeszerzési eljárását.

39. A kezdeményezés második eleme tárgyát az képezte, hogy az ajánlatkérő megsértette-e a Kbt. 2. § (1) bekezdését és a Kbt. 36. § (2) bekezdését, tekintettel arra, hogy nem intézkedett azzal kapcsolatosan, hogy az egyik ajánlattevő ajánlattétele kizárólag azt a célt szolgálta, hogy a közbeszerzésben két ajánlat érkezzon, így az ne legyen eredménytelen.

40. A Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

A Kbt. 36. § (2) bekezdése szerint amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt - a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint - jelezni a Gazdasági Versenyhivatalnak.

A Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

41. A jogalkotó a Kbt. szabályozási rendszerében az általános rendelkezések között határozta meg a törvény alapelveit. A Kbt. alapelveinek legfontosabb funkciója, hogy általános

jogdogmatikai rendelkezésként zsinórmértékül szolgálnak a beszerzés valamennyi résztvevője számára. Szerepük egyrészt, hogy meghatározzák a beszerzési eljárások menetét, és egyes részletszabályokban tételesen is megfogalmazódnak, illetve megteremtik a tételes jogi normák elvi háttérét. A gyakorlatban generálklauzulaként alkalmazandók, amelyek vizsgálata akkor indokolt, ha a jogvita tárgyává tett magatartás, mulasztás konkrét, tételes jogszabályi előírásba nem ütközik ugyan, de olyan többlettényállást valósít meg, amely kizárólag a tételes jogszabályi előírások alapján nem bírálható el. A bíróság több ítéletében is rámutatott arra, hogy az alapvető előírások megsértésének megállapítására akkor van lehetőség, ha a jogorvoslati kérelemben kifogásolt magatartást a Kbt. ugyan tételesen nem szabályozza, de a magatartás mégis sérti a közbeszerzési eljárás szabályait.

42. A Kbt. 2. § (1) bekezdésében rögzített közbeszerzési alapelv a verseny tisztaságának és átláthatóságának, az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó követelmény a közbeszerzési eljárás minden fázisában követendő szabály. A Kbt. versenyelvű szabályrendszere azt hivatott biztosítani, hogy a közbeszerzési szerződéseket mindenfajta diszkrimináció, összejátszás, összehangolt magatartás nélkül a legjobb ajánlatot tevő nyerve el, akinek ajánlata leginkább eleget tesz a „pénzért valódi értéket” elvnek. A közbeszerzés a közpénzből megvalósított beszerzések racionális költséghatásait, a közpénzből beszerzett javak optimális minőségét, az államháztartási forrásokból lebonyolított beszerzések átláthatóságát és az esélyegyenlőségen alapuló verseny megvalósulását kívánja elősegíteni. A verseny tisztasága és átláthatósága tehát egy olyan garanciális alapelv, melynek feladata az, hogy valódi verseny alapján biztosítsa azt, hogy az az ajánlattevő köthesse meg a szerződést, melynek ajánlata leginkább megfelel az ajánlatkérő által meghatározott feltételeknek, tehát az ajánlattevők valódi versenyt folytassanak le árak tekintetében.

43. Hangsúlyos, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdése nem azt várja el az ajánlatkérőtől, hogy a Tpv. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések megsértése kérdésében megdönthetetlen bizonyítékokkal álljon elő. A normaszöveg szerint – összhangban a Kbt. 69. § (1) bekezdésében foglaltakkal – az ajánlatkérőnek többek között azt kell vizsgálnia, hogy az ajánlat megfelel-e a jogszabályi előírásokban foglalt követelményeknek, így a Kbt. 36. § (2) bekezdéséből következően azt, hogy nyilvánvalóan megsértésre került-e a Tpv. 11. §-a vagy az EUMSZ 101. cikke, vagy az alapos okkal feltételezhető-e. A Fővárosi Törvényszék a 103.K.701.654/2023/8. számú ítéletében arra a megállapításra jutott, hogy az ajánlatkérő annak érdekében, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti szignalizáció okszerűségéről meggyőződhesse, annak alapos okkal való feltételezése érdekében intézkedéseket köteles tenni. A jelen esetben a Döntőbizottság osztotta a kezdeményező álláspontját: az ajánlatkérő azt észlelte a közbeszerzési eljárása során, hogy az egyik ajánlattevő nem tett megajánlást a beszerzés tárgyát képező elektromos gépjárműre, ajánlata így nem minősült érvényesnek. A Döntőbizottság a kezdeményező által előadottakat nem ismételve, azok figyelembe vételével megállapította, hogy a tárgyi beszerzés viszonylag egyszerű feltételeinek ismeretében az ajánlatkérő a jelen esetben akkor végezte volna el a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti alapvető rendelkezésből levezethetően a Kbt. 69. § (1) bekezdésének megfelelően az ajánlatok bírálatát, ha a Kbt. 36. § (2) bekezdése alkalmazásával megvizsgálja, hogy a közbeszerzési eljárás során felmerült-e a Tpv. 11. §-a vagy az EUMSZ 101. cikke megsértése. Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő a felmerült tények alapján ilyen irányú vizsgálatot nem végzett, illetve erre vonatkozó igazolást nem csatolt, a Döntőbizottság a második kezdeményezési elem körében megállapította, hogy megsértette a Kbt. 2. § (1) bekezdésére és a Kbt. 69. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

44. A harmadik kezdeményezési elem körben a kezdeményező azt állította, hogy az ajánlatkérő azért sértette meg a fentiekben is hivatkozott jogszabályi előírásokat, mert, miután

észlelte, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlati ára csekély mértékben tér el a közbeszerzés becsült értékétől, nem tett intézkedéseket.

45. A Döntőbizottság abban a körben osztotta a kezdeményező álláspontját, hogy nem került megfelelően dokumentálásra a közbeszerzés előkészítése, így a becsült érték és az ajánlati árak viszonyítási pontja nem minősült objektívnek, amely ajánlatkérői mulasztás következményeit le is vonta a kezdeményezés első eleme körében hozott döntésekor. A jelen esetben azonban a Döntőbizottság egyetértett az ajánlatkérővel abban, hogy nem jelent a Kbt. 36. § (2) bekezdése alkalmazhatóságához vezető körülményt az az eset, amikor az ajánlattevő ugyanazon személygépjárművet ajánlja meg, mint amelynek alapján a becsült érték meghatározására sor került. Az új gépjárművek kereskedelmi árai egymáshoz olyannyira közel állnak, amelyre figyelemmel a kezdeményező által kimutatott közel 200 ezer forintos árkülönbség nem feltétlenül veti fel a Kbt. 2. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 36. § (2) bekezdésének alkalmazási kötelezettségét. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a harmadik kezdeményezési elem körében a jogsértés hiányát állapította meg.

46. A negyedik kezdeményezési elem esetében a kezdeményező szerint sérült a Kbt. 76. § (5) bekezdése, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő nem támasztotta alá indokolással, mely okból alkalmazza egyedül a legalacsonyabb ár értékelési szempontot.

47. A Kbt. 76. § (5) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására. Az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. Az ajánlatkérő nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként tervezési, mérnöki és építészeti szolgáltatások, valamint építési beruházások esetében. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály vagy támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetében a támogatás feltételrendszere egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat határozhat meg.

48. Hangsúlyos, hogy a kezdeményező a negyedik kezdeményezési elem körében kizárólag arra tekintettel kérte a jogsértés megállapítását, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban nem indokolta megfelelően az ár értékelési szempont kizárólagos alkalmazását. A Döntőbizottság osztotta az ajánlatkérő azon álláspontját, amely szerint a Kbt. 76. § (5) bekezdése számára nem írja elő a részletes indokok közlését, ugyanakkor megvizsgálta a felhívás II.2.13) pontjában, valamint a jelen jogorvoslati eljárásban kifejtetteket és azokat elfogadta. A Döntőbizottság osztotta az ajánlatkérő azon álláspontját, amely szerint a beszerzés tárgyát képező gépjárművek esetében az ajánlati ár értékelési szempont kizárólagos alkalmazása jogszerű volt, e körben továbbá figyelemmel volt arra is, hogy a kezdeményező nem közölte, hogy jelen esetben milyen egyéb, szükséges és a jogszabályi előírásoknak megfelelő értékelési részszempontok alkalmazását tartja indokoltnak. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a negyedik kezdeményezési elem tekintetében a jogsértés hiányát állapította meg.

49. Az ötödik kezdeményezési elem tárgyát az képezte, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzés műszaki leírását a Kbt. 58. § (3) bekezdésébe ütköző módon határozta meg.

50. A Kbt. 2. § (1) és (2) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

A Kbt. 3. § 21. pontja szerint közbeszerzési dokumentum: minden olyan dokumentum, amelyet az ajánlatkérő a közbeszerzés vagy a koncesszió tárgya, illetve a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás leírása vagy meghatározása érdekében hoz létre, illetve amelyre ennek érdekében hivatkozik, így különösen az eljárást meghirdető hirdetemény, az eljárást meghirdető felhívásként alkalmazott előzetes tájékoztató, műszaki leírás, ismertető, kiegészítő tájékoztatás, javasolt szerződéses feltételek, a gazdasági szereplők által benyújtandó dokumentumok mintái, részletes ártáblázat vagy árazatlan költségvetés.

A Kbt. 58. §-ában az alábbi előírások szerepelnek:

(1) Az ajánlatkérő köteles megadni a közbeszerzés tárgyát és mennyiségét - adott esetben opcionális rész megadásával - az eljárást megindító felhívásban, valamint előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén az előzetes tájékoztatóban is.

(2) Az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. E jellemzők utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának és nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, akkor is, ha ezek a tényezők végeredményben nem befolyásolják az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás tulajdonságait, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához [76. § (7) bekezdés], valamint annak értékéhez és céljaihoz képest arányosak.

(3) A műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során.

(4) A műszaki leírás meghatározására és tartalmára vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály határozza meg.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) (90) bekezdése rendelkezik arról, hogy a szerződéseket olyan objektív szempontok alapján kell odaítélni, amelyek biztosítják az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód elvének a betartását ezzel garantálva az ajánlatok értékének egymással való objektív összehasonlítását annak meghatározása céljából, hogy – a valódi verseny feltételei mellett – melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat.

51. A Kbt. 2. § (7) bekezdése rögzíti a Kbt. kógcenciáját, ennek értelmében a Kbt.-től csak annyiban és oly mértékben lehet eltérni, amennyire azt a törvény kifejezetten megengedi. Ebből következően a közbeszerzés megvalósítása során minden esetben a Kbt. kötelező szabályai figyelembevételével kell eljárni. Egy adott magatartásra vonatkozó konkrét, tételes szabályozás hiányában a Kbt. céljával összhangban, a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni a törvény által meghatározottak szerint. A közbeszerzés előkészítését – melyre a fenti megállapítások vonatkoznak – megelőzi a beszerzési igény keletkezése. A beszerzési igény kielégítése maga a közbeszerzés, mely jogilag kötött folyamat, azonban az igényre vonatkozóan a Kbt. nem tartalmaz, nem tartalmazhat rendelkezést. Következetes a döntőbizottsági és a bírósági gyakorlat abban, hogy a beszerzési igény megalapozottsága, annak valóságának feltárása nem vitatható (19.K.30.971/2008/14.). A beszerzési igény komplex egésze a felhívás és a dokumentáció alapján határozható meg. Ennek megfelelően a beszerzési igénnyel elválaszthatatlan kapcsolatban áll a közbeszerzés tárgya, tekintettel arra,

hogy az ajánlatkérőnek a beszerzési igényének megfelelően kell a felhívásban meghatározni a beszerzés tárgyát. A közbeszerzés tárgya, mint az ajánlatkérő beszerzési igényét leíró komplexitás az egyes tételekhez szabályozottan más-más tartalmat hordoz.

52. A közbeszerzés tárgyának legrészletesebb leírását a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírás tartalmazza, mely törvényi meghatározás szerint is azon előírások összessége, melyek meghatározzák a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, mely alapján a tárgy oly módon írható le, mely megfelel az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. A rendeltetés azon funkció, mely kielégítésére merült fel a beszerzési igény. A műszaki leírás ennek megfelelően a közbeszerzés tárgyának egy részletező leírása. A fentiekből következően a beszerzés tárgyának meghatározása az ajánlatkérő kötelessége, s amennyiben a beszerzés annak tárgya alapján (is) a Kbt. hatálya alá tartozik, úgy a Kbt. 2. § (7) bekezdése alapján annak meghatározására vonatkozóan a Kbt. rendelkezéseit kell alkalmazni, így a törvény által meghatározott keretekben mindez felülvizsgálható. A közbeszerzés tárgyát az eljárást megindító felhívásban kell megadni. A Kbt. – a korábbi szabályozással ellentétben – azonban nem tartalmaz arra vonatkozó külön szabályt, mely annak részletességére vonatkozik.

53. A jelen jogorvoslati eljárásban vizsgált közbeszerzés ajánlati felhívása a közbeszerzés tárgyát „2 darab új [...] tisztán elektromos meghajtással rendelkező személygépjármű” adásvételében határozta meg. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.4) pontjában és az általa készített műszaki leírásban meghatározta azon feltételeket, amelyekkel ajánlat tehető. A Kbt. 58. § (3) bekezdése szerint a műszaki leírásnak biztosítani kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, továbbá a műszaki leírásnak nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását.

54. A Döntőbizottság áttekintette azon kritériumokat, amelyek műszaki leírásban történő rögzítése a kezdeményező szerint korlátozta az esélyegyenlőséget és a versenyt. Megállapította, hogy a feltételek egy kivétellel nem kerültek szűkítő módon rögzítésre, az előírt értékeknek több elektromos gépjármű is megfelel. A Döntőbizottság szakmai álláspontja szerint ugyanakkor a „gumiméret 215/55R18” előírás versenytorzító és esélyegyenlőséget kizáró hatású, a konkrét, eltérést nem engedő előírás következtében így olyan gépjárművek, amelyek 18-as kerékméretnél alacsonyabbal kerülnek értékesítésre, hátrányban voltak az ajánlattételkor.

55. A Döntőbizottság áttekintette a hasonló kategóriájú gépjárművek piacát (a Volvo EX30, BYD ATTO 3, Kia Niro, Hyundai Ionic 5, Hyundai Kona és Mercedes Benz EQA technikai adatait). A Döntőbizottság szakmai álláspontja szerint a műszaki leírás túlságosan részletesnek tekinthető, különös tekintettel arra, hogy a közreműködő szervezet által elvégzett piackutatás is azt támasztja alá, hogy a piac jelentős része (5 márkakereskedés) nem tud az ajánlattételi felhívásnak mindenben megfelelő járművet biztosítani. Az ajánlatkérő azért járt el jogsértően, mert egy kerékméretet jelölt meg, hiszen látható, hogy több modell nem csak ebben a dimenzióban „215/55R18”-ban rendelhető, hanem modelleken belül akár több kerékméretben is. Az ajánlatkérőnek a feltételeket nagyobb mérettartományokkal kellett volna meghatározni: például 215/50 R17 – 255/45 R20-ig. A „gumiméret 215/55R18” előírás versenytorzító és esélyegyenlőséget kizáró hatású, a konkrét, eltérést nem engedő előírás következtében így olyan gépjárművek, amelyek 18-as kerékméretnél alacsonyabbal kerülnek értékesítésre, hátrányban voltak az ajánlattételkor.

56. A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel a kezdeményezés ötödik eleme körében megállapította, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki

leírás Kbt. 2. § (1) és (2) bekezdéseibe ütköző megfogalmazásaival megsértette a Kbt. 58. § (3) bekezdését.

57. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2)-(3) bekezdéseiben meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokokra tekintettel a kezdeményezés első, második és ötödik elemei tekintetében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján a jogsértés megtörténtét, míg ezt meghaladóan a Kbt. 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján a jogsértés hiányát állapította meg.

58. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint, amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg, bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy a szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

59. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja alapján a rendelkező részben közölt összegű bírságot szabta ki, melynek során a megvalósított jogsérelem súlya (Kbt. 165. § (11) bekezdés a) pontja) körében értékelte, hogy valamennyi a nyilvánosság, esélyegyenlőség és az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos alapvető követelmények megsértésére vezethető vissza. A Döntőbizottság azt is figyelembe vette, hogy a jogsértések nem reparálhatók, továbbá figyelemmel volt a beszerzés becsült értékére (Kbt. 165. § (11) bekezdés b) pontja), a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás között eltelt hosszú időtartamra (Kbt. 165. § (11) bekezdés e) pontja) is. Azt is mérlegelte, hogy a beszerzés támogatásból valósult meg, ezért a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat (Kbt. 165. § (11) bekezdés f) pontja), másrészt, hogy a jogsértésekkel összefüggésben nyilvánvaló szándékosság nem merült fel (Kbt. 165. § (11) bekezdés utolsó mondata). Mindezen szempontokat összességében is mérlegelve a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, amely még mindig jóval alatta marad a Kbt. 165. § (5) bekezdése szerinti maximális mértéknek (a közbeszerzési eljárás becsült értékének 15 %-a).

60. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 126. § (2) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

61. A határozat elleni önálló bírósági jogorvoslat lehetőségét a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő

felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező.

62. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2025. február 12.

Dr. Fáry Zoltán sk
a tanács elnöke

Simon Szabolcs sk
közbeszerzési biztos

Dr. Csapláros Ágnes sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Kovács Krisztián
titkárságvezető

Kapják:

1. Hivatalbóli kezdeményező képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Ajánlatkérő képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton